

Дина Джеферис

Преди
дъждовете

ПРОЗОРЕЦ

Дина Джеферис

Преди
дъждовете

Dinah Jefferies
BEFORE THE RAINS

Copyright © Dinah Jefferies, 2017

© Анета Пантелеева, превод от английски, 2022
© Яна Аргиропулос, художник на корицата, 2022
© „Прозорец“ ЕООД, всички права запазени, 2022

ISBN 978-619-243-207-2

ПРОЗОРЕЦ
2022

На Ричард

Пролог

*Делхи, Индия
23 декември 1912 г.*

Анна Фрейзър стоеше на орнаментирания балкон на едно *хавели**, разположено по маршрута. В единатсет сутринта улиците бяха измити и напръскани с уханно масло, но въпреки това завихреният от вятъра прахотляк дразнеше очите на събиращата се тълпа. Гъстите корони на дърветата ним и пипал в центъра на древния Чандни Чоук** се люлееха диво на вятъра, сякаш на инат, а гарваните се присъединяваха към какофонията с пронизителното си грачене над тесните алеи, водещи началото си от главния площад.

Анна повдигна белия си парасол и погледна нервно надолу към амбулантните търговци, които продаваха всичко, от пресен шербет до пържена риба с чили. Имаше странни на вид плодове, шифоновии сарита, книги и бижута, а зад ситно зарешетени прозорци седяха жени, които увреждаха зрението си, докато бродираха деликатни копринени шалове. Там, където ароматът на сандалово дърво се беше просмукал във въздуха, аптекари трупаха богатства от причудливо оцветени масла и отвари. Дейвид ги наричаше „змийско масло“, макар Анна да бе научила, че някои се получават от стрити гущери, а цветът се постига чрез добавянето на смачкани зърна от нар. Хората казваха, че тук,

* Традиционна градска къща, палат или крепост в Индия, обикновено с историческо и архитектурно значение. – *Бел. прев.*

** Лунния площад – един от най-старите и оживени пазари в Стария Делхи, Индия. Проектиран е от принцеса Джаханара Бегъм, любимата дъщеря на Шах Джахан, през 1650 г. сл.н.е. Първоначално съдържал 1560 магазина. Оригиналният площад бил с формата на полумесец, помещавал много търговци на сребро, а в центъра му имало воден басейн, в който се отразявала луната. – *Бел. прев.*

в сърцето на града, можеш да намериш всичко, което пожелаеш.

Всичко, което пожелаеш! Каква ирония само, помисли си тя. Обърна се към мястото, където вицецарят* скоро щеше да се появи, възседнал слон и придружен от съпругата си. Безкрайно горд, Дейвид, съпруг на Анна и помощник областен управител, я беше известил, че той също ще язди слон – един от петдесет и трите, избрани да следват плътно вицецаря, начело на шествието. Предстоеше Делхи да поеме от Калкута функцията на център на британското правителство и днес беше денят, в който вицецарл лорд Хардинг щеше да подпечата сделката, като извърши церемониално навлизане в стария крепостен град, тръгвайки от главната жп гара на Делхи, която се намираще на Кралския път.

Анна разпозна песента на канарчета и славеи, затворени в десетките клетки, които красяха фасадите на магазините, а още по-надалеч – грубия металически шум от малкото трамваи, които все още се движеха. После отново погледна надолу към палитрата от ориенталски цветове, докато гъмжащата тълпа продължаваше да нараства. Подвикна на дъщеря си Елиза:

– Хайде, скъпа. Ще са тук до няколко минути.

Елиза седеше тихо и четеше, за да убие времето, но като чу гласа на майка си, се втурна към нея.

– Къде, къде?

– Да нямаш таралеж в гащите? Отново. Потърпи още малко – скастри я Анна и погледна часовника си. Единнайсет и трийсет.

Елиза разтресе глава. Чакаше от твърде дълго, а когато си само на единнайсет и половина, такова безпрецедентно вълнение е трудно за овладяване.

* Кралски служител, който управлява от името на монарха и като негов заместник-представител. Това са т.нар. генерал-губернатори от страните на Британската общност. – Бел. прев.

– Трябва почти да е станало време да видим татко – възкликна тя.

Анна въздъхна.

– Погледни се. Роклята ти е цялата омачкана.

Елиза сведе поглед към бялата си рокля с волани, ушита специално за днешния повод. Беше положила огромни усилия да я опази в приличен вид, но по някаква причина тя и роклите никога не се разбираха. Не че не се опитваше да ги пази чисти – просто винаги имаше толкова интересни неща за правене. За щастие, баща ѝ нямаше нищо против, ако Елиза се изцапаше или скъсаше някоя дреха. Тя го обичаше безкрайно – красив и забавен, той я прегръщаше силно и топло, а в дъното на джоба му винаги се спотайваше някой, увит в станиол, сладкиш.

Зад местните бяха британците. Облечени в дрехи в бледи нюанси, предимно от памук и лен, и настанени в трибуни по продължението на улицата, те изглеждаха някак безцветни в сравнение с индийците. Въпреки великолепието на деня Анна не можеше да не си помисли, че много от местните имаха безразличен вид, макар това вероятно да се дължеше на ледения вятър, който духаше от Хималаите. Поне британците изглеждаха достатъчно развълнувани. Тя сбърчи нос, когато долови миризмата на джинджирил и гхи във въздуха, и продължи да чака, барабанейки с пръсти по парапета. Дейвид ѝ беше обещал толкова много, когато ѝ предложи да заминат за Индия, но с всяка изминала година магията добиваше все по-горчив привкус. Долу немирни деца започваха да се измъкват от хватките на родителите си. Едно съвсем малко хлапе беше изскочило на алеята, по която шествието щеше да премине по пътя си към крепостта.

Анна опита да намери с поглед майката. *Колко безотговорно само, да позволи на толкова малко дете да се отдалечи така от нея,* помисли си. Тогава забеляза жена,

облечена в ярка изумрудена пола и подхождащ ѝ шал, която сякаш беше потънала в мисли, докато се взираше в балкона, и на Анна ѝ мина през ума, че може именно тя да е майката. Жената като че ли гледаше директно към нея и когато очите им се срещнаха, Анна вдигна ръка, за да я предупреди за опасната ситуация. Другата жена сведе поглед и изтича на парадната алея, за да издърпа своенравното си дете обратно в тълпата.

Анна наблюдаваше пълпещия по улицата народ и изпита искрена радост, че е далеч от беззъбите старици с покрити глави и лица, самотните просяци в груби наметки, търговците и увитите в шалове местни жители, които сякаш постоянно крещяха едни на други. Докато котките кръстосваха напред-назад с вдигнати глави, за да наблюдават гълъбите, струпали се по клоните на дърветата, мъжете на средна възраст гледаха важно, хвърляйки погледи към така наречените танцуващи момичета, а на заден план се чуваха сладките гласове на пеещи деца, ѝ стана малко по-леко на сърцето.

Можеше да усети миналото, просмукало се във всеки сантиметър от историческия площад, прониквайки дори в скелетата на сградите. Всички знаеха, че тук са се провеждали процесите на императорите, тук моголските принцове* са се перчели на танцуващите си коне и тук сега пристигаха британците, парадирайки с плановете си да построят нов и могъщ имперски Делхи. След пристигането на краля в Делхи година по-рано мирът беше триумфирал, нямаше нито едно политическо убийство; следователно властите бяха сметнали за ненужно да се предприемат допълнителни предпазни мерки за поддържане на реда.

Анна чу силния пукот на оръжия, сигнализиращ за

* Моголската империя е ислямска държава, просъществувала на Индийския субконтинент от 1526 до 1858 г. До края на XVII век обединява почти цяла днешна Индия. От началото на XVIII век започва да се разпада. Управлява се от династията на Великите моголи. – Бел. прев.

скорошното пристигане на вицекраля. Те прогърмяха отново и от тълпата се разнесе рев. Сега хората висяха от всички прозорци и балкони с глави, обърнати към многократните гърмежи. През тялото на Анна премина необяснима тръпка, почти предчувствие, както щеше да си помисли след случилото се, но сега просто поклати глава. Отново погледна часовника си, след което зърна най-големия слон, който някога беше виждала, а на гърба му – великолепна отворена сребърна *хауда**, откъдето лорд Хардинг и съпругата му се взираха в тълпата. Самият синкавосив слон беше украсен по пищния местен начин, боядисан с цветни шарки и покрит с парадни украшения от кадифе и злато. Процесията вече бе прекосила Градините на кралицата, където струпването на публика не беше позволено, и сега, когато навлязоха в Чандни Чоук, овациите стигнаха до кресчендо.

– Още не мога да видя татко – опита се да надвика глъчката Елиза. – Той е там, нали?

– Боже, ти май си най-нетърпеливото дете, живяло някога.

Елиза погледна надолу към улицата, където десетки деца се опитваха да се проврат в предните редици на зяпачите. Повдигна вежди.

– Не мисля така. Виж ги тях, а бащите им дори не са в процесията.

Момиченцето се наведе, доколкото се осмели, стисна парапета с ръка и започна да подскача – дългата процесия от слонове постепенно се разкриваше пред погледа му и беше трудно да сдържи радостта си.

– Внимавай – смъмри го майка му. – Ако продължаваш да подскачаш така, ще паднеш.

Зад вицекраля се движеха двама, специално избрани, областни управители, след тях – принцовете на Раджпутана и владетелите на Пенджаб, възседнали още

* Седалка, паланкин. – Бел. прев.

по-сложно украсени слонове. Те бяха заобиколени от собствените си войници, носеха мечове, копия и обичайната церемониална броня, а зад тях следваше да се появи останалата част от британското правителство на по-обикновени слонове. Елиза знаеше реда наизуст. Баща ѝ беше обяснил всеки момент от церемонията и тя бе настояла той да поспре за миг и да вдигне поглед, за да ѝ помахва, когато слонът му е под балкона им. Вятърът се бе поуспокоил, слънцето се подаваше иззад облаците, очертаваше се идеална сутрин. Моментът най-накрая бе настъпил.

Анна отново погледна часовника си. Единайсет и четиридесет и пет. Точно навреме. От другата страна на улицата жената в изумрудено държеше малкото дете на ръце, за да може и то да вижда какво се случва. *Така е по-добре*, помисли си.

Британците избухнаха в силни аплодисменти с виковете „Ура!“ и „Бог да пази краля!“. Лорд Хардинг започна да ги поздравява в отговор и Елиза забеляза баща си. Тя му замаха развълнувано и когато слонът на вицекраля направи още няколко крачки напред, животното на Дейвид Фрейзър бе спряно от водача си, за да може бащата да изпълни желанието на дъщеря си. Но докато той вдигаше поглед към балкона, за да отвърне на помахането ѝ, разтърсваща експлозия, като масивния рев на оръдие, внезапно заглуши тълпата. Сградите се разтърсиха и цялата процесия спря стъписано. Анна и Елиза наблюдаваха в шок как летящи частици и бял дим започват да се издигат към небесата. Чувствайки се, сякаш е била ударена силно в гърдите, Елиза потърка сълзящите си очи и отскочи от парапета. Не можеше да види какво се е случило, но докато въздухът потрепваше и димът се разсейваше, майка ѝ възкликна.

– Мамо, какво има? – проплака Елиза. – Какво става? – Не последва отговор. – Мамо!

Но майка ѝ май изобщо не я чуваше. Единствено-

то, което Елиза знаеше, бе, че нещо беше полетяло във въздуха. Взираше се объркано в смаяната тълпа. Защо майка ѝ не ѝ отговаряше? Момичето дръпна ръкава на Анна и видя, че кокалчетата ѝ са побелели от стискане на парапета.

Долу тълпата вече се беше втурнала напред и през облака прах Елиза зърна войници, които тичаха към вицекраля от всички посоки. Ужасната миризма на обгорен метал и някакви химикали затрудняваше дишането ѝ. Тя се изкашля и след това отново дръпна ръкава на майка си.

– Мамо! – изпищя.

Но майка ѝ просто се взираше с преbledняло лице, широко отворени очи и напълно замръзнала.

В странното си състояние на временно вцепенение сякаш единственото, което Анна забелязваше, беше, че жената в зелено отсреща е припаднала. Елиза също я видя, но не знаеше защо майка ѝ продължава да сочи към нея. Осъзнаваше единствено ужасното усещане в стомаха си и желанието да заплаче.

– Татко е добре, нали, мамо?

Най-сетне Анна я забеляза.

– Не знам, скъпа.

Макар да изглеждаше, сякаш има очи само за жената отсреща, Анна беше видяла мъжа си да залита, а след това да пада напред. За момент той като че ли се поизправи и дори се усмихна на Елиза, но след това отново се отпусна и този път остана неподвижен. Слугата, който беше държал чадъра на вицекраля, също беше паднал настрани и сега висеше, заплетен във въжетата на хаудата.

Елиза можеше да мисли само за едно – за татко си. Беше добре. Той... трябваше да е добре. Изведнъж разбра какво трябва да направи и оставяйки майка си, бързо се завъртя на пети, изтича надолу по стълбите и излезе на улицата, където се сблъска с индийско момче, което из-

глеждаше немного по-голямо от нея. Неспособна да намери правилните думи, тя се втренчи невярващо в него.

– Моят татко – прошепна.

Момчето я хвана за ръка.

– Ела. Нищо не можеш да направиш.

Но Елиза трябваше да види баща си. Тя се отскубна от момчето и си проправи път през тълпата. Когато стигна отпред, замръзна. Слонът беше толкова ужасен, че отказваше да коленичи, и Елиза с потрес наблюдаваше как друг английски офицер поставя стълба върху сандък от близък магазин, за да може баща ѝ да бъде свален. След като го направиха, положиха Дейвид на тротоара. Отначало тялото му изглеждаше без драскотина, макар че лицето му беше белезникаво като лед, а очите му бяха широко отворени от шока. Елиза се препъна и едва не падна, докато тичаше да коленичи до баща си. Взря се в него с ужас, после се хвърли напред и го прегърна. Роклята ѝ бавно попиваше кръвта, изтичаща от човека, когото обичаше повече от всички останали на света.

– Боя се, че не е имал никакъв шанс бедният човек – каза някой. – Винтове, пирони, грамофонни игли, стъкло. Изглежда, това са сложили в експлозива тези гадове. Нещо го е пронизало право в гърдите. Почти случайност, бих казал. Ако трябва, ще изравним Чандни Чоук със земята, но ще научим коя е тази така наречена Група за освобождение, която стори това.

Елиза продължаваше да прегръща баща си и прошепна в ухото му:

– Обичам те, тате.

Винаги след това си казваше, че той я е чул.

Тогава над нарастващия шепот на тълпата момчето заговори нежно:

– Моля ви, госпожице, позволете ми да ви помогна. Той си е отишъл.

Когато Елиза вдигна поглед към него, всичко ѝ изглеждаше нереално.

Част първа

*Далеч от нас в сънищата и във времето,
Индия принадлежи към древния Ориент
на нашата душа.*

– Андре Малро, *Антимемоари*, 1967 г.

1.

Индийско княжество Джурайпур, Раджпутана,
Индийската империя*

Ноември 1930 г.

Елиза зърна крепостта само за миг. Шокира я начинът, по който блестеше – мираж, призован от пустинната мъгла, неземан и малко плащещ. Вятърът се поколеба, а след това отново се засили и за момент тя затвори очи, за да си почине от потрепващото продължение на пъсците. Намираше се много далеч от дома и не можеше дори да си представи как ще се развият нещата, но връщане назад нямаше. Усети как стомахът ѝ се присвива от страх. Беше на двацет и девет години и това щеше да е най-голямата ѝ поръчка, откакто бе започнала да работи като професионален фотограф. Все още не беше наясно и защо Клифърд Салтър я беше избрал. Обяснил ѝ бе, че тя вероятно ще е в по-добра позиция да снима жените от двореца, тъй като повечето все още се дразнели от външни хора и особено от мъже. А ви-

* Събирателно за земите на раджпутските принцове. Наименованието на съвременния щат е Раджастан. – Бел. прев.

цекралят изрично поискал британски фотограф, за да се предпази от евентуални заговори. Щеше да ѝ се плаща ежемесечно, а в края на поръчението и при успешен резултат еднократно щеше да получи по-голяма сума.

Тя отвори очи напред сгъстения въздух, изпълнен с проблясващи частици пясък и прах. Крепостта отново се беше скрила от погледа, а над нея се ширеше безупречно синьо и безмилостно жежко небе. Ескортът, който съпровождаше Елиза до града, се обърна, за да ѝ подвикне да побърза. В отговор на хокането му тя сведе глава и побърза да се качи обратно в теглената от камила талига, притискайки чантата с фотоапарата към гърдите си. Не биваше да позволява на пясъка да повреди скъпоценния ѝ товар.

Когато приближиха, Елиза вдигна поглед и видя крепост, простираща се по планинския връх – изглеждаше като излязла от сън. Стоотици птици прелитаха през люляковия хоризонт, а високо над тях нишки розови облаци рисуваха нежни шарки по небосклона. Почти упоена от жегата, тя се бореше да не стане жертва на магията ѝ; в края на краищата беше дошла, за да работи. Но ако не вятърът призоваваше далечното минало, от което се опитваше да се отскубне, то го правеха собствените ѝ съвсем недалечни спомени.

Когато Анна Фрейзър се беше свързала с Клифърд Салтър, богатия кръщелник на съпруга ѝ, бе очаквала, че с връзките си той ще може да уреди за дъщеря ѝ работа като секретарка в адвокатско бюро в Сайрънсе-стър или нещо подобно. Беше се надявала, че това ще попречи на дъщеря ѝ да се опита да си проправи път като фотограф. В крайна сметка, каза му, кой иска жена фотограф? Но някой искаше – и този някой беше именно Клифърд, който заяви, че Елиза е идеална и отговаря напълно на целите му. Анна не можеше да възрази. В края на краищата той бе представител на британската корона и отговаряше само пред главния политически

управител на Раджпутана, който упражняваше непряко управление над всички двайсет и две княжески държави. Той, дипломатическите представители и второстепенните политически ръководители от по-малките княжески държави спадаха към политическия отдел, подчинен директно на вицекраля.

Така че сега на Елиза ѝ предстоеше цяла година в дворец, където не познаваше никого. Заданието ѝ беше да снима живота в индийското княжество за нов архив, с който да се отбележи преместването на седалището на британското правителство от Калкута в Делхи. Построяването на Ню Делхи беше отнело много повече време от очакваното и войната бе забавила всичко, но моментът най-сетне беше настъпил.

Елиза помнеше предупрежденията на майка си за страданията на местните и сега виждаше, че извън огромните стени на крепостта децата играят в прахоляка и мръсотията. Забеляза и една просякиня, която седеше с кръстосани крака близо до спяща крава и гледаше пред себе си с празни очи. Бамбуковият навес, облеган на високата стена до нея, се олюляваше опасно на вятъра и две дървени дъски се разхлабваха точно над голо дете, клечащо на земята отдолу.

– Спри! – провикна се Елиза и в мига, в който талигата спря със скърцане, изскочи от нея точно когато една от дъските започна да се изплъзва от придържащите я въжета. Изтича до детето и го издърпа с разтуптяно сърце миг преди дъската да падне на земята и да се разцепи на парчета. Детето избяга, а камиларят сви рамене. Не ги ли беше грижа, чудеше се тя, докато се изкачваша по рампата на крепостта.

Няколко минути по-късно стояха отпред, където водачът на талигата яростно се караше със стражите. Те бяха непреклонни, въпреки че им бе показал документите. Елиза погледна към заплашителната фасада и масивните затворени порти, достатъчно широки, за да

може през тях да мине цяла армия. Беше чула, че владетелят притежавал няколко коли, но в същото време автомобилът, с който бе пътувала, се беше повредил и ѝ се бе наложило да продължи с камилска талига. Това означаваше, че сега Елиза беше уморена, жадна и покрита с прах. Усещаше го в лютящите си очи и в сърбящия я скалп. Не можеше да се сдържа и от време на време се почесваше, но това само влошаваше нещата.

В някакъв момент на портите се появи жена. Дълъг фин шал покриваше лицето ѝ, разкривайки единствено тъмните ѝ очи.

– Вашето име?

Елиза ѝ каза коя е и засенчи собствените си очи срещу яркото следобедно слънце.

– Последвайте ме.

Жената кимна на стражите, които изглеждаха недоволни, но ги пуснаха да минат. Бяха се изнизали цели осемнайсет години, откакто Елиза и майка ѝ бяха напуснали Индия, за да се върнат в Англия. Осемнайсет години на непрекъснато намаляващи възможности за Анна Фрейзър. Но Елиза бе взела решението да бъде свободна. За нея това завръщане беше като второ раждане, сякаш скрита ръка я бе прехвърлила обратно, макар че, разбира се, у Клифърд Салтър нямаше абсолютно нищо скрито. Може би щеше да е по-привлекателен, ако притежаваше някаква тайнственост, но трудно можеше да се намери по-обикновен мъж. Оредяващата пепеляворуса коса и късогледите му бледосини очи подсилваха впечатлението за прозаичност, но тя му беше задължена, тъй като ѝ беше уредил тази работа в страната на раджпутите, благородните воински кланове наред групата княжески държави в пустинния регион на Индийската империя.

Преди да премине през поредица от аркади, Елиза изтупа праха от себе си, доколкото можа. Евнух я поведе през лабиринт от облицовани с плочки зали и ко-

ридори до малък вестибюл. Чувала бе за тези скопени мъже в женствени дрехи и мисълта я накара да потръпне. Вестибюлт се охраняваше от жени, които гледаха свирепо към Елиза и препречваха пътя ѝ през широки врати от сандалово дърво, инкрустирани със слонова кост. След като евнухът им обясни нещо накратко, те ѝ позволиха да премине и я оставиха да чака сама. Тя се огледа в стаята, всеки сантиметър от която беше боядисан в наситено небесносиньо със златни шарки. Цветая, листа и филигранни мотиви се издигаха по стените и се стелеха по тавана; дори каменният под беше покрит с килим в съответстващ син нюанс. Въпреки че цветът беше ярък, в цялостния ефект се долавяше деликатна красота. Обгърнатата в тази синева, Елиза се почувства почти като част от небето.

Дали се очакваше да обяви присъствието си по някакъв начин? Например да се прокашля учтиво? Да се провикне? Тя избърса лепкавите си ръце в панталона и остави на земята чантата с тежко фотографско оборудване, но после се разколеба и отново я вдигна. Косата, завързана на тила ѝ, широките панталони в цвят каки и семплата бяла блуза – вече омачкана и потна – само подсилваха усещането, че не е на мястото си. Никога не би се вписала в тези привлекателни цветове и багри. Беше прекарала по-голямата част от живота си, претрувайки се, че се вписва в обстановката, говорейки за неща, които нямаха значение, симулирайки интерес към хора, които не харесваше. Толкова се беше старала да бъде като другите момичета, а след това и като другите жени, и въпреки всичко усещането за непринадлежност я беше последвало дори в брака ѝ с Оливър.

В сияйна оранжева стая отвъд синия вестибюл слънчевите лъчи нахлуваха през малък правоъгълен прозорец и осветяваха прашинките, които се носеха из въздуха. Отвъд нея се виждаше ъгълът на друго помещение, чийто наситеночервен цвят на изписаните стени под-

сказваше, че е същинското начало на *зенаната**. Елиза знаеше, че зенаните в дворците на Раджпутана отдавна са забранени за мъже, освен ако не са с благородна кръв. Клифърд ѝ беше обяснил, че покоите на тези жени – той ги наричаше *харем* – са потопени в мистерия и интриги. Места на заговори, клюки и необузdana еротика, беше добавил след това, където всички те се обучават в „шестнайсетте изкуства да бъдеш жена“. Изобилие от всевъзможни копулации и морална дегенерация, бе заключил с намигване, дори с жреците или може би особено с жреците, въпреки че предшестващите го британски офицери бяха работили за изкореняването на по-тъмните сексуални практики на зенаната.

Елиза се чудеше какви ли са тези шестнайсет изкуства. Може би, ако знаеше, бракът ѝ щеше да бъде по-успешен, но тя бързо си спомни за самотата в живота си с Оливър и изсумтя.

Натрапчив ориенталски парфюм, със сигурност съдържаш канела и може би джинджифил, а в добавка и нещо опияняващо сладко, се носеше на талази от червената стая, потвърждавайки всичко, което беше чувала за зенаната. Уханието му я притисна като в капан и Елиза закопня да пристъпи към прозореца, да дръпне бялата, издуваща се от вятъра, завеса и да подаде глава навън, за да вдиша чист въздух.

Ръцете започваха да я болят и тя се наведе, за да остави тежкия си багаж на килима, този път до стената, където лампа във формата на паун бе кацнала върху мраморна колона. Някой се прокашля и Елиза вдигна изненадано поглед, а след това бързо се изправи и приглади кичурите, които се бяха измъкнали от старателно

* Зенана буквално означава „на/за жените“ на персийски език. В индуисткото семейство се отнася до частта от къщата, запазена за жените от домакинството. Зенаните се намират във вътрешността на къщата, а външните помещения, които са за гости и за мъжете, се наричат мардана. – Бел. прев.

поставените фиби. Гъстата ѝ дълга коса беше склонна към къдрене и да я държи под контрол, бе битка, която водеше цял живот. Опита да преглътне тревогата, връхлетяла я при вида на изключително високия мъж, застанал пред прозореца.

– Британка ли сте? – попита мъжът и тя зяпна, стресната от безупречния му английски.

Той пристъпи напред и светлината озари лицето му. Мъжът беше индиец и изглеждаше поразително силен. Дрехите му бяха покрити с червеникавооранжев прах, а на десния му лакът стоеше някаква голяма птица с качулка.

– Позволено ли ви е да сте тук? – отвърна с въпрос. – Това не е ли входът към зенаната?

Елиза се вгледа в дълбоко разположените му кехлибарени очи, обрамчени от невъзможно тъмни мигли, и се зачуди защо не носи тюрбан. Не ги ли носеха всички мъже в Раджпутана? Тъмната му кожа сияеше, а лъскавата му коса с цвят на кестен беше вчесана назад на небрежни вълни.

– Струва ми се, че трябва да потърсите входа за търговците – добави Елиза, като ѝ се искаше той да се махне и предполагаше, че е някакъв търговец, макар че всъщност приличаше повече на циганин или на пътуващ музикант. Капки пот се стичаха под мишниците ѝ; сега вече усещаше лепкави не само ръцете си.

В този миг в стаята влезе възрастна индийка, облечена в традиционните одежди: дълга, набрана на талията, пола, известна като *гхагра*, вталена блуза с къс ръкав, наричана *чоли*, и ефирен шал, или *дупата*, който се развяваше след нея, докато се движеше. Цветовете представляваха агресивна комбинация от цинобър, изумруд и алено, щедро поръбени със златен конец, които, учудващо, си подхождаха идеално. Около нея се носеше облак с аромата на сандалово дърво и аура на блажено спокойствие. Жената дръпна въже зад мраморна